

**Наманган вилояти ҳокимлиги, Наманган вилояти касаба уюшмалари
ташкilotлари бирлашмаси, Савдо-саноат палатасининг Наманган вилоят ҳудудий
бошқармаси ўртасида ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича
2019-2021 йиллар учун
ҲУДУДИЙ КЕЛИШУВ**

1. Наманган вилояти ҳокимлиги (бундан буён - “ҳокимлик”), Наманган вилояти касаба уюшмалари ташкilotлари бирлашмаси (бундан буён - “Бирлашма”), Ўзбекистон Савдо-саноат палатасининг Наманган вилоят ҳудудий бошқармаси (бундан буён “Иш берувчи”) кейинги ўринларда “Тарафлар” деб аталувчи мухтор вакиллар тимсолида:

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонун ҳужжатларига амал қилиб;

Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг беш устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясига амал қилган ҳолда;

фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, мустақил Ўзбекистон манфаатлари устуворлигини эълон қилиб;

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан илгари сурилган “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича ҳаракатлар стратегияси” га асосланган ижтимоий йўналтирилган эркин бозор иқтисодиётини шакллантиришга кўмаклашиш заруриятини тасдиқлаб;

давлат, иш берувчи ва ходимларнинг ижтимоий масъулияти муҳимлигини эътироф этган ҳолда;

ходимлар ва иш берувчиларнинг ҳуқуқлари ва ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилишни таъминлаш борасида ўзаро амалий ҳамкорлик қилиш, аҳоли ҳаёт даражасини ошириш, жамиятда ижтимоий тотувлик ва барқарорликни сақлаш учун самарали ҳамкорликни йўлга қўйиш мақсадида ижтимоий шериклик тамойилини амалга ошира бориб;

ижтимоий-иқтисодий масалалар хусусида келишиб, сиёсат олиб боришнинг умумий принципларини белгилаб берувчи мазкур Ҳудудий келишувни туздилар (бундан буён “Келишув”) ва ўз зиммаларига қуйидаги йўналишлар бўйича мажбуриятларни олдилар.

**I. Иқтисодиётни, маҳаллий ишлаб чиқаришни ҳамда тадбиркорликни
ривожлантириш**

2. Жаҳон бозорида мамлакат иқтисодиёти рақобатбардошлигини янада ошириш, иқтисодиёт сектор ва тармоқларини модернизация ва диверсификация қилиш, экспорт салоҳиятини кенгайтириш, инвестицион фаолликни кучайтиришга қаратилган чора-

тадбирларни амалга оширишни давом эттириш мақсадида Тарафлар келгуси даврда қуйидагиларни зарур деб ҳисоблайдилар:

- таркибий ўзгаришлар сиёсатини амалга ошириш, саноатни диверсификация қилиш, ишлаб чиқаришни техник ва технологик жиҳатдан модернизация қилиш, ахборот-коммуникация тизимларини кенг жорий этиш ҳисобига миллий иқтисодиёт рақобатбардошлигини оширишга доир ишларни ҳамкорликда амалга ошириш;

- инвестиция муҳитини, жумладан, корхоналар, аҳоли, хорижий инвесторлар инвестицияларини рағбатлантириш, ишлаб чиқариш ва инфратузилмани модернизация қилиш ҳамда ривожлантиришга маблағ сарфлаётган хўжалик субъектларини рағбатлантириш механизмларини такомиллаштириш ҳисобидан янада яхшилашни таъминлайдиган аниқ мақсадли чора-тадбирларни ҳаётга татбиқ этиш;

- иқтисодиётда хусусий мулк улушини ошириш, соғлом рақобат муҳитини шакллантириш, фаолиятнинг барча соҳаларида давлат иштирокини камайтириш бўйича ислохотларни янада чуқурлаштириш;

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 5 октябрдаги “Тадбиркорлик фаолиятининг жадал ривожланишини таъминлашга, хусусий мулкни ҳар томонлама ҳимоя қилишга ва ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатидан яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-4848-сонли Фармони бажариш бўйича келишилган чора-тадбирларни қабул қилиш;

- аграр секторда таркибий ўзгаришларнинг сифат жиҳатидан янги босқичга ўтиш, шунингдек, фермерлик, деҳқон ва шахсий ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш, етказиб берилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари учун самарали ўзаро ҳисоб-китоб механизмларини ишлаб чиқиш ва бу маҳсулотларни саноат асосида қайта ишлаш қўламини кенгайтириш орқали мамлакат озиқ-овқат ҳавфсизлигини янада мустаҳкамлаш.

II. Меъёрий ижодкорлик ишларида иштирок этиш ва ходимларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш

3. Мавжуд норматив ҳужжатлардан фойдаланиш ва ҳуқуқий майдонни кенгайтириш йўли билан ходимларнинг меҳнат, ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари ва манфаатларига риоя этилишини таъминлаш мақсадида, Тарафлар қуйидагиларни ўз зиммаларига оладилар:

- ходимларнинг меҳнат ва бошқа ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига тааллуқли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқишда вилоят Касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси иштирокини таъминлаш.

- Олий ўқув юртлари, ўрта махсус касб-ҳунар коллежлари ва малака ошириш бўйича барча таълим муассасалари ўқув дастурларига “Халқаро ва миллий меҳнат стандартлари” мавзусида таълим курсларини киритиш.

4. Иш берувчилар, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари раҳбарлари, олий ва ўрта махсус касб-хунар таълими муассасалари битирувчиларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш борасида тизимли ишларни амалга ошириш.

5. Касаба уюшмалари аниқлаган қонунбузарликлар мансабдор шахслар томонидан бартараф этилмаган ҳолатларда, юридик шахсларнинг юқори органлари билан ижтимоий шериклик ва мулоқот асосида ходимларнинг меҳнат ҳуқуқларини судгача ҳимоя қилиш тизимини жорий этиш.

6. Меҳнат кодексининг 101-моддасида назарда тутилган ҳолларда, меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилинишида касаба уюшмасининг олдиндан розилигини олиш масалаларини бажарилиши устидан жамоатчилик назоратини олиб бориш.

7. Касаба уюшмаларининг меҳнат қонунчилиги бузилишининг олдини олиш борасида вилоят ташкилотлари, муассасалари ва идоралар билан тизимли ҳамкорлигини таъминлаш.

8. Сайёр қабуллар, ишонч телефонлари тармоғини кенгайтириш орқали ижтимоий-меҳнат масалалари юзасидан аҳоли билан Қайта алоқа механизмининг янада такомиллаштириш.

9. Вилоят ташкилотлари, муассасалари, корхоналар, нодавлат нотижорат ва бошқа ташкилотлар, шу жумладан тадбиркорлик субъектларининг Халқаро Меҳнат Ташкилотининг асословчи конвенцияларига риоя этишга доир чоралари тизимини ҳар йили таҳлил қилиш.

III. Меҳнатга ҳақ тўлаш, даромадлар ва аҳолининг турмуш даражаси

10. Тарафлар келгуси даврда аҳоли даромадлари ва турмуш даражасини оғишмай юксалтириб боришни, вилоят фуқароларининг ижтимоий қўллаб қувватлашни кучайтиришни назарда тутувчи чора-тадбирлар мажмуи амалга оширилиши зарур деб ҳисоблайдилар. Бу мақсадда Тарафлар қуйидагиларни ўз зиммаларига оладилар:

- мазкур Келишувнинг амал қилиш даврида меҳнаткашларнинг реал иш ҳақи ва даромадларини ошириш, ялпи ҳудудий маҳсулот таркибида меҳнат ҳақи улушининг **30 фоиздан** кам бўлмаган миқдорда сақлаб туришга доир чоралар кўриш;

- ижтимоий шерикларга меҳнатга ҳақ тўлашни тартибга солишда ва иш ҳақи ўз вақтида тўланишининг таъминлашда жамоа келишувлари ва шартномаларининг ролини оширишга, иш ҳақидан қонунчиликда кўзда тутилмаган ушлаб қолишларга йўл қўйилмаслигига доир қўшимча чора-тадбирлар кўришни тавсия этиш;

- иш ҳақи ўз вақтида тўланиши, энг кам иш ҳақи стандартларига риоя этилиши, энг кам меҳнат ҳақи Ягона тариф сеткасинининг биринчи разряди ставкасидан кам бўлмаслиги устидан давлат ва жамоатчилик назоратини кучайтириш;

- жамоа шартномаларида иш ҳақи иш берувчиларнинг айби билан ўз вақтида тўланмаганлиги учун уларнинг жавобгарлигини, шу жумладан моддий жавобгарлигини назарда тутиш;

- меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг тариф қисми ва тарифга қўшимча қисми ўртасидаги мақбул нисбатни давлат томонидан ва жамоа шартномалари воситасида ўрнатилишини таъминлаш;

- иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар, нафақалар миқдори қонунда белгилаб қўйилган энг кам миқдордан паст бўлишига йўл қўймаслик;

- аҳоли даромадлари ва турмуш даражасини оғишмай юксалтириб боришни, вилоят аҳолисини ижтимоий қўллаб-қувватлашни назарда тутиб, минтақада нарх-наволар ўзгариб боришига, инфляция даражасига қараб меҳнатга ҳақ тўлашни тартибга солишда ва ўз вақтида тўланишини таъминлашда жамоа келишувлари ва шартномаларининг ролини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар кўриш.

IV. Меҳнат бозорини ривожлантириш, аҳолини иш билан таъминлашга кўмаклашиш

11. Меҳнат бозорининг самарали фаолият юритишини таъминлаш ҳамда аҳолини иш билан таъминланганлик даражасининг оширишни ўз мақсади деб эътироф этган ҳолда Тарафлар янги иш ўринларини яратиш, кадрлар салоҳиятини сақлаб қолиш ва ривожлантириш борасида кучларни бирлаштириш зарур деб ҳисоблайдилар ва қуйидагиларни ўз зиммаларига оладилар:

- ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш;

- ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни молиявий қўллаб-қувватлаш;

- бандлик йўналишлари, тармоқлар ва ҳудудлар кесимида аҳоли бандлиги йиллик дастурларини ишлаб чиқиш ва бажариш бўйича тизимли чора-тадбирлар амалга оширилишини таъминлаб бориш. Бунда барқарор иш ҳақини ва ҳавфсиз меҳнат шароитларини таъминловчи доимий иш ўринлари, айниқса қишлоқ жойларида иш ўринлари яратилишига алоҳида эътибор қаратиш;

- Халқаро Меҳнат Ташкилотининг услугиёти бўйича ҳисоблаб чиқилган умумий ишсизлик иқтисодий фаол аҳолининг ижтимоий мақбул даражасидан ошмаслигини таъминлаш, ишсиз фуқароларни касбий тайёргарликдан ўтказиш ва қайта тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, шунингдек уларни ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб қилинишини кенгайтириш;

- бўш иш ўринлари ярмаркаларини ўтказиш ва ушбу ярмаркаларда аҳолининг иш топишда қиналаётган заиф қатламларини иш билан таъминлашга аҳолида эътибор бериш;

- Олий, ўрта махсус таълим муассасалари битирувчилари, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафидан муддатли ҳарбий хизматдан қайтган шахслар ва ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатламларининг бошқа тоифаларини ишга

жойлаштиришга ҳар томонлама кўмаклашиш;

- меҳнат бозорини таҳлил қилиш асосида меҳнат бозорида талаб юқори бўлган касблар бўйича мутахассислар тайёрлашни, касб-ҳунар коллежлари битирувчиларини мутахассислиги бўйича ишга жойлаштирилишини таъминлаш, ёш мутахассисларни ўз иш ўринларида қўнимлилиги учун иш берувчилар масъулиятини ошириш;

- ижтимоий шериклар томонидан янги иш ўринлари яратилиши ва ишсизлик даражаси камайтирилиши устидан давлат назорати ва жамоатчилик мониторингини йўлга қўйиш, касаба уюшмалари вакилларини ҳокимликлар ҳузуридаги тегишли ишчи комиссиялар таркибига жалб этишга кўмаклашиш;

- чакана савдо, умумий овқатланиш ва қурилиш ташкилотларида ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларига риоя этилишини биргалликда назорат қилиш, бошқа кичик бизнес субъектлари учун шу каби талаблар ишлаб чиқилиши ҳамда жорий этилиши чораларини кўриш;

- туманларда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ва Меҳнат вазирлигининг 2016 йил 1 августдаги 27-24 к/қ – сонли қарори билан тасдиқланган “Фермер хўжаликларида меҳнат муносабатларини тартибга солиш, ходимлар сони ва иш ҳақи фондининг энг кам меъёрларини белгилаш тўғрисидаги низом” талабларига риоя этилишига кўмаклашиш;

- Юридик шахсларнинг тугатилиши ва қайта ташкил этилиши натижасида бўшатиб олинган ходимларнинг қонуний ҳуқуқларига риоя этиш, уларни қайта ўқитиш, малакасини ошириш ва ишга жойлаштиришга кўмаклашиш;

- Меҳнат миграциясини ҳуқуқий тартибга солиш, шунингдек, қайтиб келаётган мигрантларни ишга жойлаштириш бўйича амалий чоралар кўриш.

V. Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги

12. Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлигини ҳамкорликнинг устувор йўналишларидан бири деб ҳисоблаган ҳолда, Тарафлар ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

- 2019-2021 йилларда меҳнат шароитлари ва муҳофазасини яхшилашга доир ҳаракат дастурини қабул қилиш ва бунда корхоналарда “яшил иш ўринлари”, яъни муносиб меҳнат шароитларига эга иш ўринлари ташкил этишни кўзда тутиш;

- ишлаб чиқаришда шикастланиш ва касб касалликларининг олдини олиш, шунингдек, уларнинг пайдо бўлиш сабабларини бартараф этиш ишларини амалга оширишга эътибор қаратиш, меҳнат шароитлари ва муҳофазаси, саноат ва экологик хавфсизлик ҳолатини давлат назорат органлари билан ҳамкорликда текширишни амалда кенг қўллаш.

13. Қуйидагилар устидан давлат ва жамоатчилик назоратини кучайтириш:

- иш берувчиларнинг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тизими билан тўлиқ қамраб олиниши;

- корхона, ташкилот ва муассасаларда меҳнат муҳофазаси бўйича тадбирларни молиялаштириш;

- иш ўринларини меҳнат шароитлари ва ускуналарнинг шикаст етказиши мумкинлиги бўйича шаҳодатдан ўтказиш;

- ташкилотлар раҳбарлари ва бошқа мансабдор шахсларидан меҳнат шароитлари ва муҳофазаси, шунингдек, ишлаб чиқаришда бошқа барча бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликлари тўғрисида ахборот олиш;

- меҳнат муҳофазаси аҳволини ўрганиш, иш берувчиларнинг меҳнат муҳофазаси бўйича жамоа шартномалари ва келишувларида кўзда тутилган мажбуриятларни бажаришини назорат қилиш;

- ишлаб чиқариш объектлари ва ишлаб чиқариш воситаларини синаш ва фойдаланиш учун қабул қилиш комиссиялари ишида ҳамда тиббий-меҳнат эксперт комиссияси мажлисларида мустақил экспертлар иштирок этиши;

- техник тартибга солишга оид меъёрий ҳужжатлар ва меҳнат муҳофазаси масалалари бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этиш;

- ишлаб чиқаришда меҳнат муҳофазаси талабларининг бузилиши ва бахтсиз ҳодисаларни яширганликда айбдор шахсларни жавобгарликка тортиш тўғрисида тегишли органларга мурожаат қилиш;

- меҳнат муҳофазаси бўйича ваколатли вакилларни сайлаш, ўқитиш, малакасини ошириш, жамоа шартномаларига улар ўз фаолиятини самарали амалга ошириши учун шароитларни яратиш мажбуриятини киритиш.

14. Меҳнат муҳофазаси бўйича қоидалар ва нормаларни қайта кўриб чиқиш, ишлаб чиқиш ва жорий этиш дастурини ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш бўйича ишларнинг мувофиқлаштирилишини таъминлаш.

15. Меҳнат муҳофазаси масалаларининг муҳим ўрин тутиши ҳақида жамоат фикрини шакллантириш бўйича оммавий ахборот воситалари орқали кенг тушунтириш ишларини олиб бориш.

16. Касаба уюшмалари томонидан “Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш юзасидан Республика кўрик-танлови”да иштирок этиш мақсадида туман (шаҳар), вилоят кўрик-танловларини ташкил этиш.

VI. Ижтимоий кафолатлар, ижтимоий ҳимоя

17. Ишлаётган фуқаролар ҳамда уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоя қилиш, муносиб ҳаёт учун меҳнат қилиш шарт-шароитларини яратиб бериш мақсадида Тарафлар ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

-Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон Фармони билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Фаол инвестициалар ва ижтимоий ривожланиш йили”да амалга оширишга оид Давлат дастури” ижроси таъминланишига ҳар томонлама кўмаклашиш;

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 28 декабрдаги "Кексалар ва ногиронларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини янада такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-2705-сонли Қарорини амалга оширишга ҳар томонлама кўмаклашиш;

- ҳар бир маҳаллада ёлғиз кексалар, пенсионерлар, ногиронлар, имконияти чекланган болалар, кам таъминланган ва кўп болали оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш учун ҳар йили Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши асосида “Наврўз” ва “Мустақиллик” байрамлари арафасида мақсадли умумхалқ хайрия ҳашарларини ўтказиш;

- жамоа шартномалари ва келишувлари орқали кам таъминланган оилаларга, болали оилаларга, уруш ва меҳнат фахрийларига моддий ёрдам кўрсатиб бориш;

- бирлашма ва иш берувчилар томонидан ёлғиз кексаларга, шунингдек “Саҳоват” ва “Муруват” уйларига моддий кўмак чораларини қўллаш;

- бизнеснинг корпоратив ижтимоий масъулиятини кучайтириш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш;

-энг кам миқдори конун ҳужжатларида назарда тутилмаган компенсация тарзидаги қўшимча тўловлар тўланишини жамоа келишувлари ва шартномалари орқали жамоатчилик назорати тартибида назорат қилишни йўлга қўйиш;

- ногиронлар ва ёшлар меҳнатидан фойдаланиш мақсадида улар учун қўшимча иш жойлари ташкил этувчи корхоналарга имтиёзлар берилишини кўриб чиқиш.

VII. Маънавий-маърифий ишлар, жисмоний тарбияни оммалаштириш ишлари, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш

18. Тарафлар ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

- иш берувчиларга ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини ҳар йили маданий дам олдириш, туризм ва соғломлаштиришни ташкил этиш чораларини кўриб боришни тавсия қилиш;

- ҳар йили ишловчи кам таъминланган ва кўп болали оилалар аъзолари, Чернобил АЭСидаги фалокатни бартараф этиш иштирокчилари, байналминалчи жангчилар, ишлаётган меҳнат фахрийлари ва ногиронлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси олдида хизматлари бор шахсларнинг маълум миқдорини касаба уюшмалари санаторийларида ижтимоий суғурта бюджети маблағлари ҳисобидан бепул соғломлаштиришни кўзда тутиш;

- ёз мавсумида болаларнинг болалар соғломлаштириш оромгоҳларида дам олиш ва соғломлаштирилишини ташкил этишга қаратилган тизимли чора-тадбирларни амалга ошириб бориш;

- болалар соғломлаштириш оромгоҳларида “Меҳрибонлик” уйлари тарбияланувчиларини соғломлаштирилишига кўмаклашиб бориш;

- болаларни соғломлаштириш учун замонавий шароитлар яратиш, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида сменалар сонини кўпайтириш ҳамда уларни модернизация қилишга алоҳида эътибор қаратиш;

- ходимлар ва уларнинг оила аъзоларининг фойдали ҳамда мазмунли хордик чиқаришларини ташкил этиш мақсадида маънавий-маърифий, маданий-оммавий ва спорт тадбирларини ҳамкорликда ўтказиш, ички туризмни ташкил этиш;

-маданият, жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, меҳнаткашларни маданий дам олишини таъминлаш мақсадида маданият саройлари, марказлари, спорт-соғломлаштириш муассасаларини талаб даражасидаги моддий-техник аҳволда сақлаб туриш учун маблағ ажратиш;

VIII. Аёллар ва ёшлар учун қўшимча кафолатлар

19. Тарафлар аёллар ва ёшлар учун Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида назарда тутилган кафолатларга риоя этишни ва имтиёзлар беришни ўз зиммасига олган ҳолда қуйидагиларни зарур деб ҳисоблайдилар:

а) Халқаро Меҳнат Ташкилотининг қуйидаги Конвенцияларига оғишмай риоя этилишини таъминлаш:

- “Зўраки ёки мажбурий меҳнат тўғрисида”ги 29-сонли Конвенция;

- ”Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвенция;

- “Оналикни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги 103-сонли Конвенция;

- “Мажбурий меҳнатни тугатиш тўғрисида”ги 105-сонли Конвенция;

-“Меҳнат ва иш турлари соҳасида камситишлар тўғрисида”ги 111-сонли Конвенция;

- “Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисида”ги 138-сонли Конвенция;

- “Болалар меҳнатининг оғир шакллари тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилинч чоралар тўғрисида”ги 182-сонли Конвенция.

б) Жамоа шартномаларида аёллар ва ёшларга имтиёзлар бериш, улар учун маънавий ва моддий қўллаб-қувватлаш чораларини қўллаш масалаларини назарда тутиш, шу жумладан:

- ҳомиладорлик ва туғиш таътиллари кунини узайтириш;

- болали аёлларга моддий ёрдам кўрсатиш ва қисқартирилган иш вақтини ўрнатиш;

- касб-ҳунар таълими муассасаларининг битирувчиларига меҳнат муносабатлари соҳасида қўшимча имтиёзлар ўрнатиш;

- узоқ муддат фойдаланиладиган товарлар харид қилиш, уй-жой қурилиши, шунингдек сафарбарлик чакируви захирасида хизматни ўташга ҳақ тўлаш учун ёш ходимларга фоизсиз ссудалар бериш.

в) Битирувчи ёшларни ишга жойлаштирилишини ва иш жойларида қўнимлилигини алоҳида назоратга олиш.

20. Ҳар бир меҳнат жамоасида “Устоз-шогирд” тизимини жорий этиш. Бунда, таълим муассасасини тамомлагандан кейин биринчи марта ишга қабул қилинган ходимга бир йил давомида тажрибали ходимни “Устоз” сифатида бириктириш ва “Устоз” ходимларни рағбатлантириш миқдорини жамоа шартномаларида аниқ белгилаш.

IX. Ижтимоий мулоқот ва ижтимоий шерикликни ривожлантириш

21. Тарафлар, ижтимоий-меҳнат муносабатлари соҳасидаги муаммоларни маданий йўл билан ҳал этиш услуби ҳисобланган ижтимоий мулоқот ғоясига содиқлигини эълон қилиб, ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

- долзарб ижтимоий-иқтисодий масалаларни муҳокама қилиш учун касаба уюшмалари фаоллари ва иш берувчиларнинг Ҳокимият, вилоят ташкилот, муассасалари ва идоралари вакиллари билан давра суҳбатларини ташкил этиб бориш;

- Касаба уюшмалари ва иш берувчилар бирлашмаларининг қонуний ҳуқуқларига риоя этиш, уларнинг қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган тартибда тузилишига ва фаолият юритишига тўсқинлик қилинишига йўл қўймаслик;

- Халқаро меҳнат ташкилотининг “Бирлашмалар эркинлиги ва касаба уюшмаларига бирлашиш ҳуқуқини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги 87-сонли Конвенциясига мувофиқ ташкилотларда ходимлар вакиллариининг эркин фаолият юритиши учун шароитлар яратишга кўмаклашиш;

- кичик бизнес ташкилотларида ижтимоий-меҳнат муносабатларини жамоа шартномалари асосида тартибга солиш амалиётини кенгайтиришга ёрдам бериш.

22. Ягона музокара жараёнини тадбик қилиш мақсадида қуйидагиларни тавсия этиш:

- тегишли корхона, ташкилот, муассасаларда жамоа шартномаларини март ойдан кечиктирмай тузишни;

- жамоа шартномаларини бажариш якунларини меҳнат жамоалари умумий йиғилиш (конференция)ларида тегишли йилнинг 1 апрелидан кечиктирмасдан кўриб чиқилишини.

23. Касаба уюшмаларининг қарорлар қабул қилиш жараёнидаги иштирокини таъминлаш мақсадида қуйидагиларни тавсия этиш:

- Касаба уюшмалари раҳбар ходимларини Ҳалқ Депутатлари вилоят Кенгашининг тегишли масалалар бўйича доимий комиссиялари таркибига киритиш ва йиғилишларида кузатувчи сифатида иштирок этишларини;

- бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти раҳбарини корxonанинг бошқарув органларига киритилишини.

Х. Келишувнинг амал қилиши, уни амалга ошириш механизми ва бажарилиши учун тарафларнинг жавобгарлиги

24. Мазкур келишув 2019-2021 йиллар учун тузилган бўлиб, навбатдагиси қабул қилингунга қадар амалда бўлади. Келишув Наманган вилоятининг барча туман, шаҳар ҳудудларида амал қилади.

25. Мазкур келишув вилоятнинг барча туман ва шаҳарлари хусусияти билан боғлиқ бўлган муайян ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал қилиш шартларини белгилайди.

26. Мазкур келишувнинг айрим меъёрий ҳолатлари тармоқ келишувларга ва жамоа шартномаларига киритиш орқали амалга оширилиши лозим.

27. Мазкур Келишувга имзо чеккан ҳар бир Тараф, унинг мақсадлари рўёбга чиқарилиши учун ўз ваколатлари доирасида масъулиятни тан олади ва юзага келиши мумкин бўлган муаммоларни ҳал этишда ҳамкорлик қилиш мажбуриятини олади.

28. Тарафлар мазкур келишувнинг амал қилиш даврида қуйидагиларни зарур деб ҳисоблайдилар:

а) ижтимоий-меҳнат муносабатларининг энг муҳим масалалари юзасидан Тарафларнинг манфаатларига тааллуқли қарорлар қабул қилишдан олдин ўзаро маслаҳатлашувлар ўтказиш;

б) ҳар йили камида бир марта Келишув бажарилишининг бориши ва якунларини муҳокама қилиб бориш.

29. Мазкур Келишувга имзо чеккан Тарафларнинг ҳар бири унга аввал олинган мажбуриятларнинг бажарилишига тўсқинлик қилмайдиган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан таклифлар беришга ҳақлидир. Ушбу таклифлар Тарафларнинг ўзаро

розилиги билан қабул қилиниши мумкин.

30. Мазкур келишувнинг бажарилиши устидан назоратни Тарафлар томонидан тасдиқланган уч томонлама комиссия амалга оширади.

Наманган вилояти ҳокими

_____ **Х.Бозаров**

**Наманган вилояти касаб
уюшмалари ташкилотлари
бирлашмаси кенгаши раиси**

_____ **Ш.Мусаев**

**Ўзбекистон Савдо-саноат
палатаси Наманган вилояти
ҳудудий бошқармаси бошлиғи**

_____ **К.Джамалов**

Наманган вилояти Бандлик бош бошқармаси томонидан

21.05 2019 йил 587 -сон билан руйхатга олинди.

